

Ciemos pie selfiju karaļiem

● MĀRTIŅŠ GRĪNBERGS

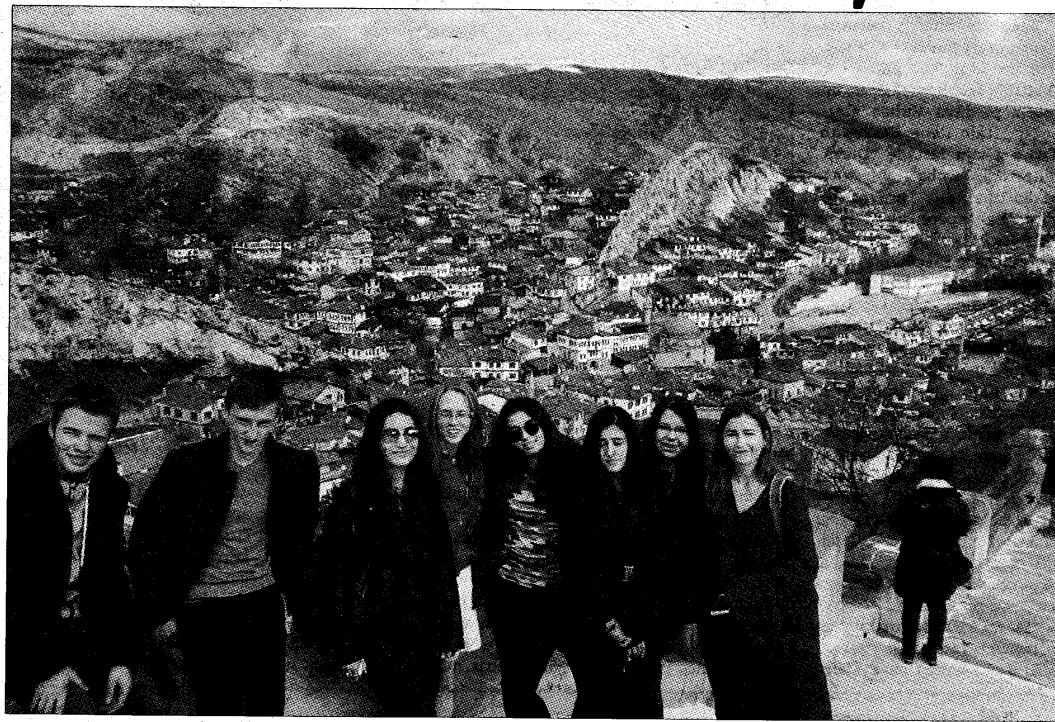
Nesen vairāki Grobiņas ģimnāzijas skolotāji un audzēkņi atgriezās no iespaidīgiem bagāta brauciena uz Ankaru, Turciju. Papildus nopietnam darbam projektā grobiņnieki arī guva daudz interesantu iespaidu par krāšņo Austrumu valsti.

Vairāku dienu viesošanās mērķis bija piedalīties projektā "Kā veidot interaktīvu mācību procesu 21. gadsimta tīņiem". Tajā iesaistījās arī skolu delegācijas no Lietuvas, Itālijas, Grieķijas, Vācijas. Pasākuma aizsākumi meklējami tepat netālu – projekta izveidi un organizēšanu veica ģimnāzijas skolotāja Indra Kalniņa. No Grobiņas uz Turciju devās arī skolotājas Santa Līgute un Santa Karule, kā arī 9. klases skolēni – Selīna Krista Done, Edgars Šalms un Agnese Tene.

Vada stundas citiem

"Galvenais mērķis ir vadīt stundas, kas bija jādara katrai no valstīm," pastāsta angļu valodas skolotāja S. Līgute. "Tā kā mums bija arī ģeogrāfijas skolotāji līdzi, tad arī uzdevums bija ģeogrāfisks. Skolotāja vadīja, un es tulkoju."

Stundas gaitā visu valstu skolēni tika sadalīti trīs grupās. Kā atpazīšanas zīmi katrai grupai grobiņnieki atveda no koka izveidotas latviešu spēka zīmes. Tās jaunieši veidoja kopā ar skolotāju Aivaru Porīņu. "Mūsu bērni paņēma katrs savu simbolu un apstaigāja pa klasi. Izvēloties vienu no trim zīmēm, arī veidojās vairākas grupas. Tas viņiem palika par piemiņu," saka S. Līgute. Latviskie zīmju simboli

Vēsturiskajā Turcijas galvaspilsētā Ankarā Grobiņas jaunieši Edgars (no kreisās), Selīna (centrā) un Agnese (no labās) pavadīja vairākas dienas. Pēc viesošanās skolēni ir guvuši jaunus iespaidus, draugus un pieredzi. FOTO NO PERSONĪGĀ ARHĪVA

bēmiem patikuši. "Interesanti, ka viņiem pašiem arī šādi simboli rakstos ir ietverti, bet atsevišķi izcelti nav."

Turku mācībstundas laikā starptautiskā klase, kurā ietilpa pa trim skolēniem no katras valsts – kopā 18 jauniešu – izspēlēja nozieguma mistēriju. Ķīmijas kabineta telpās audzēkņi ar pirkstu nospiedumu atstāto pēdu palīdzību centās noskaidrot vainīgos. Citas val-

stis vairāk uzsvaru stundās lika uz iepazīšanos.

Starptautiskajā vakarā, kurā bija jāpārstāv sava valsts, grobiņnieki piedāvājuši deju grobiņnieki. To dejoj Edgars un Agnese. "Jauniešiem šis bija zināms izaicinājums, jo ikdienā tik daudz nedejo, tādēļ nācās pirms brauciena deju mācīties," piebilst S. Līgute.

Šoferi nesteidzas

Jau no pirmajiem brīžiem Turcijā ceļotājiem zuda vairāki izveidojušies stereotipi. "Turki ir ārkārtīgi viesmīļi cilvēki. Nekā no tā, kas varbūt par viņiem ir stāstīts, ka, piemēram, vienmēr cenšas kaut ko iemānīt ar viltu, mums nebija. Mēs gan nebijām tūristi, kas arī ir būtiskākā atšķirība," spriež S. Līgute. "Tā ir cita kultūra, citi cilvēki un paražas. Mentalitāte ir pavisam citādāka."

Ankara atrodas kalnainā apvidū aptuveni kilometru virs jūras līmeņa. "Bija jociņi, ka, parastā autobusā braucot, krita ciet ausis," pasmaidā skolotāja. Lai pievarētu apkaimēs autoceļus, autovadītājam ir jābūt ļoti prasmīgam, jo ceļi lielākoties nav līdzeni. Toties braukšanas kultūra ir samērā brīva.

"Viņi brauc, kā māk. It kā ir luksfors, bet vēsā mierā griežas, pieņemsim, pa labi, lai arī to nevar darīt. Smējāmies, ka Latvijā šādā situācijā īsā laikā būtu jau desmit avāriju."

Piedzīvo kultūršoku

Pārsteigumu grobiņniekiem sagādāja skajie aicinājumi doties uz mošeju lūgties, ko atskaņoja piecas reizes dienā. Dziļais balss tembrs melodiskā vārdu savienojumā ir pietiekami skaļš, lai to sadzirdētu atrodies iekštelpās un nezinātāju mulsinātu. "Tas bija liels šoks, ka tik skaļi. Goda vārds, man no tā notirpa visa roka. Šie paziņojumi skan regulāri piecas reizes dienā, lai cilvēki ietu uz mošejām lūgties. Kaut kāda lūgšana skanēja vai dziedājums. Tas mums bija lielākais kultūršoks."

Turpat uz ielām gan neviens lūgšanām nenodevās. "Tāds skatus neredzējām, bet, ja cilvēks ir ļoti ticīgs, tad tā

ceļojumā, tad līdzi ņem mazu kompasīņu, lai varētu zināt, kurā virzienā jākrīt ceļos," pastāsta angļu valodas skolotāja.

Netipiskas garšas

Pāršķirstot ceļojuma laikā uzņemtas bildes, teju katrā ir redzams pa kādam ļoti smaidīgam un laimīgam cilvēkam. "Turkiem ļoti patīk fotografēties. Viņi ir selfiju karaļi," smejas S. Līgute. "Kad turku skolotājas ieraudzīja fotoaparātu, viņas uzreiz atdzīvojās. Skats bija amizants. Un, kad vakarā bija ballīte, viņi bija sabiedrības dvēseles." Brīžos, kad nav, kas uzņem fotogrāfijas, austrumnieki taīsa selfjus. Savu pašportretu vai ik vakaru uzņēma arī turku skolas direktore un skolotājas.

No vietējās virtuves varēja nobaudīt teju vai visu – sākot no uzkodām līdz pat saldajam ēdienam. "Tās ir pilnīgi citas garšas, kas mums ir netipiskas un neierastas. Bija asāki ēdieni, bagāti ar garšvielām, kuras īsti pat nezinām."

Pirms ēdienreizēm bieži vien uz austrumnieku galdiem ir atrodami viņu lapās ietīti graudaugi. To, kas tieši iekšā, var uzzināt, vien uzskodu pagaršojot. "Tie var būt rīsi, putraini. Bet katru reizi garša ir citādāka, jo pieliktās garšvielas atšķiras." Turkiem lielā cieņā ir melnā tēja, ko viņi dzer no mazām glāzēm, kas atgādina vāzītes.

Tas bija liels šoks, ka tik skaļi. Goda vārds, man no tā notirpa visa roka.

VIEDOKĻI

Agnese Tene:

Iespaidu ir ļoti daudz. Pirmkārt, esmu guvusi daudzveidīgu informāciju par citu valsti, iepazīsusi tās kultūru, tradīcijas. Turku viesģimenes mūs uzņēma ar lielu atbildības izjūtu un labestību, visi rūpējās par mūsu labajiem un komfortu, centās iepazīstināt ar savām tradīcijām un paražām. Otrkārt, man bija interesanti tikties ar citu valstu jauniešiem, saprast, kas viņu dzīvē ir svarīgs, kā viņi macās, kā pavadā brīvo laiku. Mums kopā bija tik interesanti Ceru, ka ar iegūtajiem draugiem vēl ilgi sazināsimies un draudzēsimies.

Šis brauciens man ir kā ceļš uz pasaules iepazīšanu, kurā vēl daudz kas jāatklāj un jāsaprot. Esmu pārliecinājusies, ka mēs, dažādu tautu jaunieši, spējam saprasties un vienoties par kopīgiem mērķiem un ideāliem. Tam nav šķērslis ne valodu, ne kultūru, ne tradīciju atšķirības.

Selīna Krista Done:

Mans vislielākais ieguvums no brauciena ir pieredze, ko guvu saskarsmē ar jauniešiem. Pārliecinājos, ka protu praktiski izmantot savas angļu valodas zināšanas, ka varu tikt galā ar grūtībām, esot prom no ģimenes, ka spēju uzņemties atbildību. Tagad esmu daudz pašpārliecinātāka. Man ļoti patīka šis ceļojums, jo daudz ko redzēju un uzzināju. Turcijas daba ir burvīga, cilvēki ir draudzīgi un labestīgi.

Edgars Šalms:

Man šis ceļojums izvērtās pavisam īpašs, jo tālu no mājām nācās svinēt savu dzimšanas dienu. Jutos nonācis uzmanības centrā, diez vai kādreiz vēl saņemšu tik daudz apsveikumu un laba vēlējumu. Esmu patiesi priecīgs, ka varēju dzīvot turku ģimenē. Tā var ļoti labi iepazīt tautas tradīcijas. Man bija iespēja izbaudīt turku nacionālos ēdienus – kebabus, gajas bumbiņas, dažādus saldumus un kafiju. Uzzināju arī daudz interesanta par Turcijas vēsturi. Apbrīnojami, kā turki mīl un cieņa savu bijušo prezidentu Ataturku.